

DZIENNIK POLSKI

Przedpłata wynosi we Lwowie:
 "Czasie 24 koron, — półrocznie 12 kor. — kwartalnie 6 kor. — miesięcznie 2 kor., za przesyłkę do domu dopłaca się 40 halery miesięcznie.
 Z przesyłką pocztową w państwie austriackim całorocznie 30 kor. — półrocznie 15 kor. — kwartalnie 7 kor. 50 hal. — miesięcznie 2 kor. 50 hal.
 Z przesyłką pocztową za granicę do całych Niemiec rocznie 42 marek — kwartalnie 10 marek 50 fenigów — do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 45 frank. 60 cent. — kwartalnie 11 franków 40 cent. — do Redakcji „Dziennika Polskiego”: plac Marjański 6 i 7. Telefon Nr. 171.
 Kłopotów Redakcja nie zwraca.
Numer „Dziennika” kosztuje we Lwowie 8 hal., na prowincji 10 hal.

wychodzi codziennie nie wyłączając niedziel i świąt o godzinie 8 rano.

Ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Administracji „Dziennika Polskiego” p. Marjański 6 i 7 i wszystkie Biura dzienników we Lwowie i na prowincji.
 Wiedniu: pp. Haasenstein & Vogler, (Otto Maas), M. Dukes, H. Schalek, A. Oppel's Nach., Rudolf Moosse i J. Danneberg; w Paryżu: C. Adam 3° rue de Varenne.
 Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 20 halery od jednego wiersza drobnym drukiem (petit).
 Ogłoszenia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po kronice za jeden wiersz 1 koron. — prywatne korespondencje 24 i nekrologia 40 halery od wiersza.
 Grobne ogłoszenia 3 halery od wyrazu. Pomieszczenia i sklepy po 2 hal. od wyrazu.
Reklamy w rubryce „Nadestane” 60 halery od wiersza.

List z Wiednia.

Wiedeń 25 marca.

Z dwunastu dzienników polskich, wydawanych w Galicji, ośm trąbi na alarm, na całej gardło krzyczą: zdrada! i wszystkie potęgi na pomoc wzywają przeciw Kolu polskiemu. Biedny, zahukany czytelnik nie wie wprawdzie, co się stało, ale przypuszcza, że stało się coś okropnego i trzęsie się, jak w febrze.

Boisz się — boję się — zażyj tabaki! — Nikt nie wie, dlaczego się boi, ale wszyscy wstają i kichają, aż się kraj trzęsie.

Jaki taki, w Pacanowie lub Pecyniźnie, opowiada drugiemu na ucho, że Kolo polskie sprzedało ojczyznę, wysłało telegram z uznaniem dla pana Studta, pan Jaaworski otrzymał order czarnego orla, na te gwiazdy św. Stanisława, hr. Wojciech Dzieduszycki przyjął prawosławie i mianowany został pomocnikiem prokuratora świętego synodu, a pan Dawid Abrahamowicz hospituje w wszechniemieckim klubie i z Wollem w zawody krzyczy: los von Rom!

Alie nie dość na tem. Panowie Jaworski, Dzieduszycki i Abrahamowicz, to nałogowi zdradcy ojczyzny, ale tu stała się rzecz o wiele zdrowsza i bardziej niezwykła, bo do tej nowej Targowicy (a jakże!) przylączyli się ci, których wysłał kraj do Wiednia, dla stróżowania *ne quid respublica detrimenti capiat*, przylączył się do niej Romanowicz (habiba mu!), Danielak (ktoby to pomyślał!), a nawet reprezentant piastowski dzielnic, dr. Michejda!

Z chóru obrażenia jeden głos góruje nad wszystkimi innymi. Głos ten woła: Kolo zdradziło sprawę narodową, zaprzedało Niemcom cieszyńskie gimnazjum! Rząd chciał, Niemcy chcieli — ale Kolo nie chciało i Kolo sprawę zaprzedało.

Strach więc padł na kraj i zgroza, a obrzenie wstrząsa umysły od Cieszyńska aż po Czerniowiec; łączy się w bratnim obronieniu *Reforma* z *Przedświtem*, *Głos Narodu* z *Naprzodem*, *Słowo polskie* z *Kurjerem* i hejże na zdradców, hejże na Targowicę! — rozbrzmiewa hasło po całym kraju.

A jednak: co się stało i kto wydał to hasło? Jakas „boniba” mówi pękła w Wiedniu, pełna zatrutych strzał, a na każdym strzale znalazł się specjalny adres: dla *Reformy*, dla *Naprzodu*, dla *Kurjera* itd.

Co jednak stało się w rzeczywistości? Oto Kolo polskie, w myśl żądań kraju i licznych uchwał, zażądało upaństwowienia gimnazjum polskiego w Cieszyńsku. Rząd stanowczo odmówił na dziś, dał jednak zapewnienie, że po skompletowaniu klas, za lat dwa upaństwowienie nastąpi. Na dziś zgodził się tylko na podwyższenie subwencji. Rząd, jako rząd, inaczej postąpić nie mógł, bo skoro pokój w izbie jako tako zapewniony został pod warunkiem pomniejszenia narodowych zdobyczy, upaństwowienie gimnazjum równałoby się złamaniu tego układu i natychmiastowej obstrukcji. Kolo może zatem jedynie odwołać się do izby i zażądać od niej uchwały co do upaństwowienia. Niemniej jak Kolo postąpi, ale to wiem, że taki wniosek w izbie stanowczo upadnie, bo centrum katolickie przy całej życzliwości oświadcza, że w danej chwili za upaństwowieniem głosować nie może.

Dzisiaj sprawa stoi więc tak, że Kolo polskie z jednej strony domaga się od rządu podwyższenia subwencji z drugiej zaś żąda wystarczającej gwarancji, że po dwóch latach upaństwowienie nastąpi. Na tem leżą toczą się rokowania i oto cała prawdziwa historia sprawy. Skąd więc krzyk i skąd agitacja?

Kolo polskie powołało z wyborów podwójnie wspomniane. Nie tylko bowiem wzrosła liczba jego członków, ale także liczba reprezentowanych w nim stronnictw. Skoro znaleźli się w Kole reprezentanci radykalnej demokracji, kierunku chrześcijańsko-narodowego, chrześcijańsko-społecznego itd., to zdawać się mogło, że każde stronnictwo ma już dostateczną kontrolę i nie będzie wierzyć żadnym bajkom. Dla jednych wyróżniał będzie p. Romanowicz, dla drugich dr. Danielak, dla trzecich ksiądz Żygułski itd. W istocie reprezentanci tych stronnictw pojeśli swoje obowiązki jak najsumiennie i w niejednej sprawie dodali Kolu energii i życia. Dzisiaj jednak każdy z nich, o ile zechce dać wyraz publicznie temu, o czym zapewnienie pofornie, gotów będzie stwierdzić, że Kolo sprawą słaską jaknajgorliwiej się zajmuje i że absolutnie innego sposobu działania nie ma. Stwierdził to z pewnością także poseł Michejda, niewątpliwie w tej kwestii najkompetentniejszy.

We wszystkich innych kierunkach rozwinęło Kolo zbawiającą działalność. Cały szereg pierwszorzędnych ekonomicznych postulatów dojrzało do urzeczywistnienia, a byle izba rok chociaż przeżyła, kraj nasz wejdzie w zupełnie nową epokę rozwoju.

A jednak, zdrada, jednak precz z nimi! Kto zna stosunki, wie, skąd to hasło wyszło i rozumie też niecną spekulację na warchołstwo i tradycyjny popód do anarchii. Być może, że ktoś zostać chce prezesem Kola, a jeszcze ktoś ministrem, a to wystarczy, bo zregnana ręka pociągnęła równocześnie wszystkie sznurki i żeby w obronie tych ambicyj stanęły — nieświadomie co prawda — na jednej linii bojowej socjaliści, demokraci, liberaliści, antysemici i ludowcy. To rzeczywiście Targowica i to dobrze zorganizowana, tak dobrze, że w służbę zaprzadła zdolala najzaciętszych swych wrogów.

Nie zawadziło może przypomnąć, z jakiej to strony wystąpiła w roku 1888 opozycja przeciwko projektowanemu przez p. Dunajewskiego

podwyższeniu podatku od wódki i jakoż w Budapeszcie szukano wtedy sojuszników, żeby uchronić od ruiny gorzelnie galicyjskie. Dziś również podatek wódeczny na porządku dziennym a traktat, zawarty z Hiszpanją, nie wiem czy podniósł odporność naszych żołnierzy.

Wobec tego, co się dzieje, wobec systematycznego bałamucenia opinii publicznej i zaprzęgnięcia w służbę osobistych ambicji nawet najświętszych uczuć narodowych, czas już wystąpić otwarcie i czas już całą tę robotę odsłonić. Nikt z tych, którzy w ukryciu agitację kierują, pod własną odpowiedzialnością nie zażąda od Kola, by przez obstrukcję przyspieszyć usiłowało upaństwowienie cieszyńskiego gimnazjum.

Z większym prawem — raz ze stanowiska trzeźwej polityki zszedłszy — żądający można interwencji Kola w sprawie przesładań w Poznaniu. Tego jednak, jak mówię, żaden polityk pod własną odpowiedzialnością nie żąda, ale jeden lub drugi z ukrycia rzucił takie hasła w naród i wyszukuje je w celach osobistych. A jednak rzecz to niebezpieczna. Ludzie usuną się lub upadną, ale hasła pozostaną i Kolo polskie podzielić może los klubu czeskiego, gdzie najgłębsze politycy ulegać nie mogą, a gdzie niedorzeczniejszym hasłem — nie już, by siebie samych na powierzchni utrzymać, ale wprost z obawy, by ich miejsce nie zajęli ludzie źli i przewrotni...

Słowa prawdy.

(O Lwowie nieco)

(VIII.) Im jakieś urządzenie jest mniej właściwe, tem powinno być bardziej wzorowe, bo w ten tylko sposób mogą się oba względnie równoważyć. Dlatego też urzędnicy magistratu muszą mieć o wiele więcej osobistych kwalifikacji, aniżeli urzędnicy innych państwowych władz. Tam wystarczy znajomość ustaw i stosowanie ich przepisów rozumne i ludzkie, ale dosyć szablonowe. Urzędnik polityczny, skarbowy, sądowy itd. nigdy nie jest tak ściśle związany ze swoim okręgiem, żeby koniecznie musiał znać jego lokalne stosunki i przy stosowaniu ustawy je uwzględniać. Ma on zresztą tylko jednego pana i jedną drogę przed sobą. Rzecz prosta, że urzędnik pojmujący swe obowiązki po obywatelsku, na każdym stanowisku będzie momenty lokalne uwzględniał, ale jest to raczej jego dobrą wolą, niż obowiązkiem. Ale urzędnik miejski ma podwójnego pana i podwójne obowiązki. On służy ustawie ogólnopanstwowej i interesom gminy i jej członków. Niestety, aż nabył często zdarza się, że wymogi szablonowej ustawy są rzadczą krzywdą w zastosowaniu do lokalnych stosunków i urzędnik miejski, zwłaszcza wyższej rangi, nie raz staje wobec konieczności z jednej strony zastosowania ustawy, z drugiej wzięcia obywateli miasta, któremu służy, w obronę przeciwko bezwzględności, a często niemożności wykonania ustawy.

Uwzględnił przykre stosunki lokalne obywatelstwa — nazwą go niedołęznym, słabym — (jeżeli nie gorzej jeszcze) urzędnikiem. Nie uwzględnił zaś tych stosunków i zastosuje ustawę w całej surowości, to ściąganie na siebie zarzut bezdusznego biurokraty, człowieka bez serca i bez poczucia obywatelskiego. Uda mu się zaś jako tako czasem pogodzić ustawę z poczuciem obywatelskiem — to nie zadowoli ani jednej, ani drugiej strony. W najlepszym razie już nikt nie przyniema mu tego z pewnością, że zrobił więcej właściwie, jak mu nakazywał obowiązek. „Za to go się płaci” — powiedzą i koniec! Kto to wszystko zechce wziąć na uwagę, ten przyniema, że stanowisko urzędnika miejskiego, poważnie i z poczuciem traktującego swój zawód, nie jest do pozazdroszczenia.

Najczęściej podnoszą się skargi na to, że sprawy w magistracie zbyt długo zalegają i że za mało jest energii w ich przeprowadzeniu. Nie przeczymy, że tak jest istotnie, ale źródło złego, jak to już zaznaczyliśmy, leży przede wszystkim w owych sekcjach i komisjach, przez które każda sprawa przejść musi i w tem, że rada najniepotrzebniej zbyt często wkracza w atrybuty władzy wykonawczej.

Jednym z najważniejszych zarzutów jest, że urzędnicy miejscy biorą udział w agitacji wyborczej do rady miejskiej, co w przyczynach i następstwach wywołuje najgorsze skutki. Zarzut ten uważamy za najważniejszy i w gruncie rzeczy słuszny, dlatego pomówimy o nim nieco obszerniej. Sądzimy, że nie ma chyba nikogo, ktoby urzędnikom miejskim zabronił brać udział w życiu publicznym w ogóle, a specjalnie w akcji wyborczej do rady miejskiej. Urzędnicy miejscy, gruntownie ze sprawami miejskimi obeznani, mogą i powinni brać udział w wyborach, jako obywatele powinni mieć zupełną swobodę głosowania w myśl swych przekonań, ale udziału w agitacji, tej we właściwym tego słowa znaczeniu, brać nie powinni, ze względów prostej przyzwoitości. Do agitacji w właściwym tego słowa znaczeniu, nie powinien się absolutnie mieszać nikt, kto ma obowiązek wyniaru wszystkim równego prawa. Karygodną zaś już wprost byłoby rzeczą, gdyby się znalazł urzędnik, który na pole agitacji wyborczej przenosi swoje obowiązki czy prawa publiczne...

W tym kierunku nie pomagają jednak żadne przepisy, regulaminy, odezwy i okólniki; co najwyżej, mogą one zaskodzić. Jedno tylko może usunąć powód, dla którego możliwa była taka agitacja — a mianowicie znowu ściśle odzielenie funkcji uchwalania i kontrolowania, od

zarządu. Jest bowiem dziś tak, że z dwóch czynników, składających się dzisiaj zarząd miasta, jeden, tj. magistrat jest stały, drugi, tj. rada miejska czasowy. Magistrat, mimo zmian personalnych, zostaje co do treści i ducha tem samym — rada się zmienia i zmieniają się prezydenci. Nie twierdzimy przez to, że każda rada musi być inną, że jednak każda różni się od poprzednich i następnych i co do ludzi i co do programu i co do pojęć — to jest rzecz naturalna. Wobec tego zaś, że d i s rada miejska i jej prezydent, wywierają zbyt przemożny wpływ na stanowisko, położenie materialne i przyszłość urzędników — nie dziwne, że ci urzędnicy we własnym interesie starają się zażywać na szali wyboru i nie zawsze trzymają się wskazanych granic. I kłoby się temu dziwić, ten chyba żądałby, żeby urzędnicy magistratu byli „nad-ludźmi”.

Urzędnicy natomiast nie będą brali udziału w agitacji przy wyborach do rady, jeżeli ustanie najgłówniejszy powód, tj., jeżeli rada miejska w swoim, ich i miasta interesie trzymać się będzie ściśle swego zakresu działania i jeżeli, warując sobie najzupełniejszy wpływ decydujący przy nominacjach, zmieni ich zasadę i formę!

Z tego, cośmy powyżej powiedzieli, tj. z zapoznania różnicy zakresu, wynika jeszcze jeden wielki błąd w ustroju naszego magistratu, który co najrychlej usunąć by powinien.

Wobec tego, że w zarządzie gminy rada reprezentuje czynnik zmienny, magistrat czynnik stały, powinno się dążyć do tego, żeby zmiany, czy to rady, czy prezydium, jak najmniej oddziaływały na ogół urzędników. Stosunek prezenta miasta do urzędników, powinien być mniej więcej taki, jak stosunek rady do magistratu. Nadzór ogólny nie powinien wkraczać w szczegóły urzędowania samego, w drobniaki formy i rodzaju wykonania. Prezydent miasta powinien rządzić przez wiceprezenta magistratu, do którego należy bezpośrednie czuwanie nad tokiem urzędowania. Wiceprezydent magistratu, urzędnik rutynowany, stały, znający i usławy urzędowania i kwalifikacje urzędników, powinien mieć o wiele większą władzę, aniżeli ma dzisiaj. Dziś ma bardzo nużącą, rzecz można, ciężką swą monotonię, a po części zbytek pracę, natomiast władza jego jest bardzo skąpo zakreślona. Przez jego ręce przebiegają tysiące spraw, które załatwiać mogli śmiało szefowie biur bezpośrednio, natomiast bez jego współdziałania odbywa się wiele zarządzeń, ogromnej dla całego toku urzędowania wagi. Odjąwszy wiceprezydentowi balast drobnych, nieznacznych, a dużo czasu zabierających spraw, postawimy go na czele odpowiednio zorganizowanego biura prezydjalnego, należycie wzmocnił jego znaczenie i władzę wobec całego personelu i postawił go w ten sposób *de nomine*, ale *de facto* na czele magistratu. Jeżeli będzie miał odpowiednią władzę, wzrośnie też zakres odpowiedzialności jego wobec prezydenta i rady, a z tego urzędowania, uwolniony od czasowych wpływów, choćby najdziołniejszych i najlepszych chęci mających ludzi, stanie się więcej jednolity, systematyczny i przystępny, o tem ani wątpić nie można. Wówczas nie będzie się w takim kłopotcie, jak dziś przy odpowiedzi na pytanie „kto winien”? Zła była uchwała lub kontrola — winna rada — złem było wykonanie — winien magistrat.

Wychowanie publiczne.

Krajowa rada szkolna wydała właśnie trzy sprawozdania o stanie wychowania publicznego w r. 1899/1900, a dotyczą one szkół ludowych i seminarjów nauczycielskich, szkół przemysłowych i handlowych, ludzień średnich zakładów naukowych.

Najważniejsze rezultaty tych sprawozdań przedstawiamy tu w krótkim streszczeniu.

a) Szkoły ludowe.

W porównaniu z rokiem 1899/90 stosunki w szkołach ludowych wykazują wcale znaczne korzystne zmiany. W ciągu dziesięciolecia wzrosła liczba szkół publicznych, zorganizowanych w ogóle o 730 (3.901), nieuregulowanych zaś zmalała o 109 (38). Liczba szkół czynnych w ogóle wzrosła o 463. Pociągającym objawem jest także zmniejszenie się liczby szkół czynnych jednoklasowych (o 153), przy równoczesnym wzroście szkół więcej klasowych. Wzrosło mianowicie dwuklasowe o 444, czteroklasowe o 36, pięcioklasowe o 78, sześcioklasowe o 30, a siedmioklasowe o 37. Natomiast szkoły trzyklasowe zmniejszyły się o 10. Liczba klas wzrosła o 2762 (wynosi 7979), w tym wzrosło jest 887 klas nadetatowych, których cyfra w roku sprawozdawczym wynosiła 1551. Liczba dzieci, pobierających naukę obowiązkową, wzrosła o 212.957, z tego zaś w szkołach publicznych o 198.204.

W roku 1899/90 uczęszczało na naukę obowiązkową 690.777 dzieci, z tych zaś do szkół publicznych 645.512. Liczba nauczycieli i nauczycielek w szkołach publicznych wynosi obecnie 7.952, z czego bez formalnej kwalifikacji 1.179. W porównaniu z dziesięcioleciem wzrosła liczba nauczycieli i nauczycielek ogółem o 2811 a mianowicie liczba kwalifikowanych o 2130, niekwalifikowanych o 681. Co do kwalifikacji nauczycieli, to znajdujemy dosyć znaczne różnice. Podczas bowiem, gdy wśród nauczycieli jest wzrost kwalifikowanych (o 519), a ubytek niekwalifikowanych (o 183), to liczba nauczycielek wzrosła w pierwszym (o 1611) i drugim (o 864) wypadku.

Wzrost nauczycieli niekwalifikowanych jest wcale znaczny: podczas gdy przed 10 laty nauczyciele niekwalifikowani w stosunku do ogółu wynosił 9-6 proc. — obecnie stanowią przeszło 14 proc. Liczba ta wzrosła przeto prawie o 5 proc.!

W urządzeniu szkół ludowych nie zostały żadne znaczniejsze zmiany: zajmowano się głównie przekształcaniem szkół istniejących ma więcej klasowe i przyspieszeniem rozwoju nauki dopełniającej w szkołach typu wiejskiego. Pomimo to, jak konstantuje sprawozdanie, wyniki nie są pomyślne, a frekwencja pozostawia jeszcze wiele do życzenia, pomimo, że nauka odbywa się w stosownej porze; bo od 15 października do 15 kwietnia.

Dopełniające kursy rolnicze istniały przy 30 szkołach, celem przysposobienia kierowników dla tych szkół zamierza rada szkolna utworzyć w r. 1901 całoroczny kurs praktyczny przy jednej z niższych szkół rolniczych.

Co do szkół miejskich, to w roku sprawozdawczym było 19 szkół wydziałowych męskich, 21 trzeczklasowych, a 7 pięcioklasowych żeńskich. Jest także jedna sześcioklasowa (św. Schołastyki w Krakowie), a szkoła św. Jadwigi we Lwowie istnieje obecnie jako trzyklasowa. Rada szkolna nie zaniedbuje starań, żeby dla szkół tych przysposobić nauczycieli. W tym celu urządzono całoroczny kurs w Krakowie z przedmiotów grupy językowo-histerycznej, w którym wzięło udział 20 nauczycieli. Prywatne kursa odbywały się jak lat poprzednich we Lwowie, staraniem Tow. pedagogicznego i Stowarz. nauczycielek. W roku bieżącym urządzony będzie półroczny kurs z przedmiotów grupy matematyczno-rysunkowej, a w roku przyszłym językowo-histerycznej.

Z targów pieniężnych.

Wiedeń 21 marca.

(r.) Jeszcze wciąż jest to dla giełdy zagadką, jakimi czarodziejskimi środkami potrafił dr. Koerber wpoić zacietrzewionym stronnictwom parlamentarnym chęć do pracy, bo w obradach komisyjnych i w pełnej izbie, występują niekiedy z nich na pozór tak ostro przeciw tym przedłożeniom, z których zdjęto kłętwe obstrukcyjne, że właściwie trudno pojąć, dlaczego zgodzili się na spokojne ich załatwienie. Warto było np. posłuchać, jak rzecznik klubu młodocieskiego p. Kaftan już po zawarciu zawieszenia broni piorunował przeciw projektowi budowy drugiej linii kolejowej do Tryjestu. Oświadczył on, że zdaniem jego i zdaniem całego klubu młodocieskiego, kolej ta jest nie tylko niepotrzebna, ale będzie wprost szkodliwą dla państwa i że wołaby już, żeby państwo pieniądze, które ta kolej ma kosztować, użyło na stworzenie funduszu, z którego pokrywałaby koszt bezpłatnego transportu pewnej ilości towarów z zachodnich prowincji do Tryjestu przez co wyprzedzono by większą przysługę i Tryjestowi i producentom zachodnim. A jedna minota tej pozornej tak gwałtownej opozycji Młodociesów, kolej ta przyjdzie do skutku i akcjonariusze kolei południowej, mającej dziś cenny monopol wyłączonego utrzymywania ruchu towarowego z Tryjestem, już odczuwają niebezpieczeństwo przyszłej konkurencji linii państwowej. Bądź co bądź zdaniem słr giełdowych, ułal się p. Koerberowi prawdziwy majstersztyk dyplomatyczny. Choć bowiem zawieszenie broni obejmuje tylko kilka przedłożeń ekonomicznych, a nie odnosi się do budżetu, to wszyscy są tego zdania, że tych kilka tygodni prawidłowej pracy parlamentarnej sprawi, że obstrukcyoniści sami uznają, jak niemiędzy byli przez blisko cztery lata i nie powrócą już do dawnych grzechów. Ta nadzieja s rawią, że usposobienie giełdy jest wciąż dobre.

Większa część czeskich kopali węgla zamknęła już bilansy swe za rok ubiegły. Są one oczywiście świetne jak to było zresztą do przewidzenia wobec wyzysku panów baronów węglowych, popelnianego na konsumentach. Oto północno-czeskie kopalnie dały swym akcjonariuszom dywidendy 16%, d. brixenskie 22%, duxenskie 15%. Takie rezultaty osiągnięto pomimo, że w roku ubiegłym był wielki strejk robotników węglowych, który, jak oblicza zarząd kopali brixenskich, tylko to jedno przedsiębiorstwo kosztował około 800.000 zł. Łatwo mogli jednak panowie baronowie węglowi przeboleć te straty, skoro podwyższyli ceny węgla aż do 40 kor. na wagonie. W tym roku udają wspaniałomyślnych i niby to własnego popędu obniżają ceny od 1 kwietnia aż o 6 kor. na wagonie. Gdyby obniżyli jeszcze trzy razy tyle, to jeszcze zrobiliby dobry interes. W ogóle w tym roku spodziewają się właściciele kopali jeszcze wyższych dochodów niż w ubiegłym pomimo tego obniżenia cen — gdyż nie ma strejku.

Bank francuski ogłosił przed kilku dniami bilans swój za rok ubiegły, który był setnym rokiem istnienia tej instytucji. Jestto bezwzględnie najpotężniejszy Bank na świecie. Jego zapasy kruszcowe wynosiły w dniu 31 grudnia 1900 kolosalną sumę 3.433.800.000 franków, z tego 2.334.300.000 franków w złocie a 1.099.500.000 franków w srebrze. W ciągu roku ubiegłego zwiększyły się te zapasy o 415 milionów franków, do czego nienależ przyczyniła się wystawa paryska. Suma wszystkich produktów operacji Banku francuskiego wynosiła w roku ubiegłym sumę 18.663.048.000 franków i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzedzającym o 830.000.000. — Nie mało może być Bank francuski dumny z tego,

że w roku ubiegłym w czasach ogólnej drożyzny pieniędzy, dawał ludności swego kraju najtańszy kredyt w całej Europie. Przeciętą bowiem stopa procentowa we Francji wynosiła 3¹/₁₀%, w innych zaś krajach była wiele wyższa, a mianowicie: w Holandji 3⁶/₁₀%, w Anglii 3⁹/₁₀%, w Belgii 4⁸/₁₀%, w Austrii 4⁸/₁₀%, w Szwajcarii 4⁸/₁₀%, w Niemczech 5³/₁₀%, a w Rosji 5⁵/₁₀%. Czysty zysk Banku francuskiego z operacji w roku ubiegłym wynosi 37.433.000 franków. Akcjonariusze otrzymają dywidendę po 145 franków czyli 14¹/₂%. Nadmienić warto jeszcze, że w przechowaniu Banku francuskiego znajdują się depozyta 548.551 osób na sumę 6.566.570 000 franków.

Duńczyk w obronie Polaków.

Dziennik duński *Flensborg Avis* donosi, iż w Flensborgu odbyło się zebranie poufne niemieckich mężów zaufania, na które zaproszono także wybitniejszych działaczy duńskich, aby za pomocą dyskusji swobodnej i wymiany wzajemnej zdań osiągnąć jakiś rezultat w spornej kwestii narodowościowej. Zapraszającym był radca sprawiedliwości Müller, Niemiec, a pomiędzy zaproszonymi Duńczykami był także poseł duński do parlamentu niemieckiego p. Hanssen. Zebranie to o tyle nas interesuje, że cała dyskusja, zamiast o sprawach duńskich, toczyła się o Polaków.

Dyskusję zajął p. Müller, hakatysta czystej krwi, który w swej mowie twierdził, że Polacy są dla państwa pruskiego żywiołem bardzo niebezpiecznym i że rząd pruski zostanie wkrótce zmuszony do wyjęcia Polaków z pod prawa obywatelskiego. Zarządzenie to będzie — zdaniem p. Müllera — sprawiedliwe, gdyż Polacy, mimo to, iż cały swój rozwój ekonomiczny i intelektualny zawdzięczają Niemcom, są niewdzięczni, występują zawsze i wszędzie wrogo przeciw Niemcom. — Przy tej sposobności przestrzegając p. Müller Duńczyków, aby w agitacji swej nie szli tak daleko, jak Polacy, gdyż inaczej i z nimi źle będzie.

P. Müllerowi dzielną odprawę na jego wywody dał w naszej obronie p. Hanssen, a mowa jego według *Flensborg Avis*, brzmiała jak następuje:

Pan radca sprawiedliwości — mówił poseł Hanssen — zarzucał Polakom agitację wrogią państwu. Powiedział, że rozbiór Polski zawiñili Polacy sami i że rozbiór ten był koniecznością polityczną. Mogłbym na to odpowiedzieć, że nawet pomiędzy historykami niemieckimi trafiają się dość hezbronni mężowie, którzy tego zdania nie podzielają, są tacy, zwłaszcza między nowszymi. Postępi, jaki narodowości polska na każdym zaznaczała polu, zwłaszcza w czasie porobiorowym, sam najpotężniejszy za tem przemawia, że Polska mogła być istnieć jako państwo, bo wszelkie dane ku temu posiadała.

Sądze, że obraz — mówił dalej — który nam pan radca rozłożył w swym wykładzie, nie odpowiada całkiem rzeczywistości. Prawda, że Galicja może pozostała w tem lub owem poza innymi krajami, ale pod względem politycznym są Polacy galicyjscy dla Austrii siłą utrzymującą państwo, punktem, około którego krystalizują się w powszechnym chaosie inne stronnictwa, jak to widzimy w parlamencie austriackim. Z Galicji, z pośród Polaków rekrutują się w Austrii najwytrawniejsi i najzdolniejsi dyplomaci i mężowie stanu. Polakiem jest Badien, który pierwszy z ministrów miał odwagę uczynienia kroku naprzód w spornej kwestii narodowościowej, Polakiem z Galicji jest także hr. Góluowski, obecnie największy mąż stanu monarchii habsburskiej, a pomiędzy młodszych dyptomatami jest cały szereg nader zdolnych dyptomatów Polaków.

...Co się tyczy Polaków pod zaborem pruskim, to mogę z własnego doświadczenia powiedzieć, że znam osobiste Polaków, członków parlamentu niemieckiego, że Polacy i Duńczyk na jednym i tym samym stoją gruncie, na gruncie prawa, wypełniają swój obowiązek względem państwa i bronią praw swojej narodowości. Pan radca mówił o szybkim rozwoju warstw średnich wśród Polaków pruskich; jest to właśnie dowodem wielkiej żywotności narodu polskiego, bo rozwój ten w Pruszech nastąpił w warunkach dla Polaków bardzo ciężkich i tego rozwoju nikt im tutaj nie ułatwiał.

Pan radca sprawiedliwości wyraził przekonanie, że Polakom pruskim pomogły najwięcej szkoły i uniwersytety pruskie i że głównie im mają do zawdzięczenia wysoki stan kultury. Co do mnie, nie jestem tego zdania, bo za tem nie przemawia rozkwit sztuki i literatury u Polaków, która na tak wysokim znajduje się stopniu, że zmusza Europę do podziwu (*Tilvinger sig Europas Beundring*). Wszystko to wyszło z samego narodu polskiego bez wpływu niemieckiego; do rozkwitu tak świetnego literatury polskiej i sztuki polskiej, szkoły niemieckie nie przyczyniły się, tak jak się nie mogły przyczynić szkoły i uniwersytety rosyjskie. Polacy to, co mają, zawdzięczają sami sobie, a już najmniej Niemcom...

Jakiem prawem śmieliby Niemcy już w bliskiej przyszłości pozbawiać Polaków nawet praw obywatelskich, czego się pan radca sprawiedliwości spodziewa, tego już wcale nie pojmuję. Na coś podobnego nie zdobyłoby się żadne państwo, które chce uszanować choćby cień prawa...

Tyle pan Hanssen.
 Za tak dzielną odprawę daną hakatystyce i za obronę naszej narodowości, należy się p. Hanssenowi, szczerza podziękia.

Wodociągi!

Pokoje kąpielowe, klozety, kanalizacje, oraz wszelkie urządzenia sanitarne, wykonywa ze zastosowaniem najnowszych ulepszeń pod fachowem kierownictwem autoryz. instal. W. Rellewskiego inżyniera z Warszawy.

Henryk Eber

Lwów, ulica Jagiellońska 9, nr. tel. 669.

P. Eugeniusz Richter zaznacza, że dotychczas ani w sejmie, ani w parlamencie nie miało być wypadku, aby publikowano słowa, które cesarz wypowiedział, przyjmując prezydenturę w nieobecności odpowiedzialnych ministrów. Tylko, jeżeli minister obejmując odpowiedzialność za słowa cesarza, mogą one mieć wartość i podlegać krytyce. Mowa protestuje przeciwko temu postępowaniu. (Poruszenie i niepokój). Podług oficjalnych sprawozdań prezydent w przemówieniu swem porównał także zjście w Bremie z zamachami Hóla i Nobilinga na cesarza Wilhelma I. Stwierdza, że takie pojmanie zjścia w Bremie jest niewłaściwe. (Niepokój. Oklaski na lewicy).

Prezydent Krócher w odpowiedzi oświadcza, że zamachy tych nie porównywał, wspominał tylko, że cesarz Wilhelm I. Stwierdza, że ofiarą podobnego wypadku. Mowa uważa za swój obowiązek powtórzyć w imię słowa cesarza i powołuje się na wiceprezydenta Krausego, że słowa te powtórzył wiernie.

Wiceprezydent Krause potwierdza to i oświadcza w końcu, że nie chodzi tu o żaden odpowiedzialny akt korony. Prezydium spełniło poproszone polecenie, dane mu przez izbę i jest zupełnie w porządku, zdając ze swej misji sprawę.

Posel Richter zabiera głos ponownie i stwierdza, że w niniejszym wypadku nie chodzi o formalne podziękowanie cesarza za manifestację izby, ale o faktyczny akt rządu, ponieważ powyższe słowa cesarza są niejako polityczną dyrektywą, która wymaga uwzględnienia.

Prezydent Krócher prosi posła Richtera, aby nie krytykował słów cesarza.

Posel Richter wola: A więc widzi pan, w jakim znajdujemy się położeniu! Podobne enuncjacje korony dzieją się zwykle w formie orędzia. Konstatację, że od lat 30, jak jestem posłem, nigdy w podobny sposób słów cesarskich nie promulgowano. Uważałem za swój obowiązek w imię tradycji parlamentu zaprotestować przeciw tej innowacji.

Niezwykłe zjście w trybunale przysięgłych.

Wiedeń 24 marca. Przed tutejszym sądem przysięgłych zaszła wczoraj niezwykły wypadek. Toczyła się rozprawa przeciw wydawcy pisma humorystycznego „Pöschel Caricaturen” p. Dannenbergowi i odpowiedzialnemu redaktorowi tego pisma p. Weiglowskiemu, oskarżonym o występ przeciw obyczajności, popełnionej przez zamieszczenie pornograficznego obrazu i tekstu.

Prokurator Bobies w przemowie swojej oświadczył, iż wszelkie konfiski nie nie pomagają, panowie ci dalej uprawiają pornografię i dlatego postanowił skarżyć każdego z takich wydawców i redaktorów.

W odpowiedzi na te słowa jeden z przysięgłych zawołał: „brawo”. Obróca Dannenberg dr. Morgenstern prosił o zaprzakołowanie tego okrzyku: brawo! Przysięgli zawołali na to, że to jest nieprawda, gdyż nikt z nich nie wołał: brawo! Adwokaci obecni w sali twierdzili stanowczo, iż okrzyk ten słyszeli.

Dr. Morgenstern oświadczył, iż składa obronę. Przewodniczący rozprawy dr. Granichshtadt zwraca uwagę przysięgłych, że mają być spokojni i wstrzymać się od wszelkich objawów zadowolenia lub niechęci i oświadcza, iż okrzyku owego nie słyszał, ale jeżeli padł w istocie, to musi to surowo skarcić. Następnie zwróciwszy się do adwokata dra Morgensterna rzekł: Sądze, że to panu wystarczy.

Dr. Morgenstern odpowiedział, że osobiście ma satysfakcję, ale nie może narażać klienta swego na wyrok tej ławy przysięgłych. Rzekłszy to, wyszedł wraz ze swym klientem ze sali.

Rozprawa odbyła się więc tylko przeciw drugiemu oskarżonemu p. Weiglowskiemu, którego przysięgli uznali jednogłośnie winnym, a trybunał skazał go na 3 miesiące więzienia.

Po rozprawie przysięgli udali się do przewodniczącego, przynajmniej, że słowo: brawo padło z ich ław i przeprosili go za to.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Bank rolniczy we Lwowie. Lwów 23 marca. (Dziś notujemy za 100 klg. loco Lwów. Wzrostu koronowa) Pšenica gotowa 15— do 15,50; pšenica na termin 14,60 do 15—; żyto gotowe 13— do 13,50; żyto na termin 12,50 do 13—; owies obrotowy 13— do 13,60; owies na termin 12,80 do 13,20; jęczmień pastewny 11— do 11,50; jęczmień brow. 13— do 13,50; rzepak 20,50 do 21,50; lnianka — do —; groch pastewny 13,50 do 14—; groch do gotowania 15— do 24—; wyka 17— do 18—; bobik 12,50 do 13—; rzeczka 14— do 14,50; kukurydza nowa 11,80 do 12,40; kukurydza stara — do —; chmiel za 56 kilo — do —; koniżyna czerwona 90— do 130—; koniżyna biała 70— do 150—; koniżyna szwedzka 100— do 180—; tymotka 40— do 52—.

Spirytus loco za 50 litr. gotowy 16,75 do 17,50; **parias** Tarnopol na termin 16,25 do 16,50. Jakkolwiek ceny notują niezmiennie, usposobienie jednak lepsze.

Wiedeń 26 marca. (Giełda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogramów). Pšenica na wiosnę od 7,94 do 8,01; na jesień od 8— do 8,02; żyto na wiosnę od 8,03 do 8,04; na maj-czerwiec od 7,97 do 7,98; na jesień od 7,16 do 7,17; kukurydza na maj-czerwiec od 5,58 do 5,59; na czerw-lipiec od — do —; na lipiec-sierpień od 5,69 do 5,70; na wrzesień-październik od 5,83 do 5,84; owies na wiosnę od 6,83 do 6,84 na maj-czerwiec od — do —; na jesień od — do —; rzepak na styczeń-luty od — do —; na sierpień-wrzesień od 13— do 13,10; olej rzepakowy na styczeń-wrzesień od — do —.

Budapeszt 26 marca. (Giełda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 klg.). Pšenica na wiosnę od 7,68 do 7,69; na październik od 7,74 do 7,75; żyto na wiosnę 7,70 do 7,71; na październik od 6,77 do 6,78; owies na wiosnę 6,40 do 6,41; kukurydza na maj od 5,31 do 5,32; na lipiec od 5,42 do 5,43; rzepak na sierpień od 12,60 do 12,70. Oferty na pszenicę dostateczne. Chęć kupna mierna. Tendencja słaba.

Wiedeń 26 marca. (Giełda towarowa). Cukier surowy od k. 23,70 do —; Tendencja spokojna. Nafta galicyjska od k. 84,75 do —; Tendencja spokojna. Spirytus od koron 41 — do —; Tendencja silna.

Rada państwa.

Z komisji parlamentarnych.

Komisja naleyżościowa przyjęła rezolucję, wyrażającą ubolewanie, że rząd sprawę naleyżości uregulował rozporządzeniem na podstawie § 14-go. Przyjęto również inne rezolucje, dotyczące rozmaitych ulg podatkowych.

Komisja konstytucyjna obradowała w sobotę nad wnioskiem p. Ofnera, który żądał, aby izba uważała, iż wytoczenie śledztwa dyscyplinarnego p. Seitzowi, jest naruszeniem nietykalności poselskiej.

P. Marchetti bronił wniosku p. Ofnera i rzekł, iż mimo to, że ustawa mówi tylko o sprawach karnych, to jednak z ducha jej wypływa, iż mogą być tu podporządkowane i śledztwa dyscyplinarne.

P. Starzyński podniósł, że w myśl ducha ustawy możnaby śledztwo dyscyplinarne podporządkować pod nią jeno w tym razie, gdyby ono wytoczone zostało z powodu działalności posła w izbie.

W głosowaniu odrzucono wniosek p. Ofnera.

Referentem dla izby wybrano p. Starzyńskiego, a gdy on referatu nie przyjął, wybrano p. Skedla.

Nadto na wniosek p. Placzka, wybrano subkomitet, który ma zastanowić się nad taką zmianą ustawy o nietykalności, aby były wciągnięte w nią i sprawy dyscyplinarne.

Deputacja kwotowa.

Na sobotnim posiedzeniu deputacji kwotowej referent Beer postawił wniosek, aby zatrzymać dotychczasowy stosunek kwotowy, mianowicie 65:4 dla Austrii, a 34:5 dla Węgier. P. Kaiser wniósł stosunek 50:50, p. Porse 62:38, a p. Forst żądał ustanowienia kwoty podług cyfr ludności, względnie podług cyfr podatków. Referent p. Beer oświadczył, że w razie odrzucenia jego wniosku on złoży referat. Po dłuższej dyskusji większością 7 głosów przeciw 3 przyjęto wniosek Beera. Następnie wybrano subkomitet, z 7 członków złożony. Z Polaków wybrany został p. Jaworski.

Deputacja ukonstytuowała się wybierając przewodniczącym hr. Schönborna, zastępcą przewodniczącego p. Jaworskiego, a referentem p. Beera.

Posiedzenie izby posłów.

Telegram „Dziennika polskiego”.

Wiedeń 26 marca. Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 1/2 (czas wiedeński).

Po załatwieniu formalności, zabrał głos p. Bareuther. Wskazując na doniesienia dzienników, że jutro ma się odbyć wieczorne posiedzenie celem wybrania delegacji, wyraża swe zaprzetywanie, że obrady nad zniszczeniem § 14 są o wiele ważniejsze, niż wybór do delegacji, zapytuje więc prezydenta, czy doniesienia dzienników odpowiadają faktom i oświadcza, że w razie, gdyby tak było rzeczywiście, wówczas jego stronnictwo (schönererowie) postawią wniosek, aby wybory delegacji nie zostały umieszczone na porządku dziennym.

Prezydent odpowiada, że wymienione wybory w każdym razie wejdą na porządek dzienny jednego z najbliższych posiedzeń, a jest już rzeczą izby zaproponowany przezeń porządek uchwały lub odrzucenia.

P. Brzord wygłasza znane swe zapytanie co do interpelacji. Prezydent wskazuje na daną już dawniej odpowiedź.

P. Stein w zapytaniu do prezydenta protestuje przeciw przyjmowaniu niemieckich interpelacji. Prezydent odpowiada jak wyżej. Z kolei przeszła izba do porządku dziennego, tj. do sprawozdania komisji podatkowej o wniosku Steinwendera, dotyczącego uwolnienia od podatku rentowego listów zastawnych krajowych instytucji hipotecznych. Zabiera głos p. Steinwender.

Wiedeń 26 marca. P. Steinwender zakończył swe przemówienie jako referent, polecając do przyjęcia ustawę. Przeciw ustawie zabrał głos pierwszy p. Kos, który wywodzi, że ustawa ta przynosi ulgi i ułatwienia podatkowe tylko bogatym i wielkim właścicielom, a nie ludności uboższej, udowadnia to na stosunkach w Czechach i Galicji. — Mowa mówi do tej pory (9/2). — Posiedzenie trwa dalej.

Wiedeń 26 marca. Wobec doniesienia jednego z dzienników, że prezydent izby posłów jest członkiem rady zawiadowczej „Towarzystwa kolei państwowych” ogłasza hr. Vetter w „Reichsraths-Com. komunikat, w którym powiada, że natychmiast po definitywnym wyborze na prezydenta, wniósł rezygnację do wspomnianej rady, uproszono go jednak, aby zatrzymał swą godność do następnego walnego zgromadzenia, które odbędzie się w kwietniu, wówczas będą koopowani nowi członkowie; obecnie bowiem w razie ustąpienia jego, rada nie byłaby w komplecie i byłaby niezdolna do uchwał. Hr. Vetter jest więc prowizorycznym członkiem do walnego zgromadzenia.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Sprawa traktatów handlowych.

Wiedeń 26 marca. W niedzielę odbyło się posiedzenie centralnego zarządu izb handlowo-przemysłowych i centralnego Związku przemysłowców austriackich do przygotowania traktatów handlowych.

Przewodniczący Mauthner skonstatował, że do centralnego zarządu oprócz związku centralnego przemysłowców przystąpiły wszystkie izby. Po wyczerpującej dyskusji uchwalono organizację centralnego zarządu według przedłożonego planu. Reprezentacja na zewnątrz i przeprowadzanie uchwał należy do wydziału, do którego powołano prezydja izb berneńskiej, grackiej, lwowskiej, praskiej, libereckiej, tryesteńskiej, wiedeńskiej i związku centralnego. Wiceprezorem ukonstytuował się wydział, na którego posiedzeniu postanowiono prosić izby, ażeby te

badania, dla których ustanowiono pewne zasady, zostały rozpoczęte natychmiast.

Zarząd centralny będzie miał swą siedzibę we Wiedniu a sprawy załatwiane będą alternatywnie przez prezydja izb tworzące wydział.

Wice urzędników.

Wiedeń 26 marca. Wice urzędników państwowych, w którym wzięło udział około 3000 urzędników z Wiednia i prowincji, przyjął jednogłośnie rezolucję o regulacji dodatku aktywalnego odpowiednio do znienionych stosunków utrzymania oraz rezolucję dotyczącą włączenia dodatku aktywalnego do emerytury, za ewentualną, procentową, progresywną dopłatą strony urzędników.

Falszywa pogłoska.

Kraków 26 marca. Dzisiejszy *Naprzód* donosi w sprawie egzekucji żołnierza Balcera, że w dniu egzekucji nadeszła do Krakowa depesza urzędowa, wstrzymująca egzekucję, lecz nastąpiło spóźnienie, bo doręczono ją późno władzom wojskowym. W kołach poinformowanych stwierdza się stanowczo, że doniesienie *Naprzodu* jest niezgodne z faktycznym stanem rzeczy. Żadnej podobnej depeszy z kancelarii cesarskiej nie wysłano. Falszywa depesza z Opawy przysłała po wykonaniu egzekucji; celem depeszy było wstrzymanie egzekucji; po wstrzymaniu byłoby wyszło na jaw, że jest fałszywa, ale mogłyby zająć jakiś ewentualny obrót sprawy, że Balcer nie byłby może powieszony.

Bezrobocie w Krakowie.

Kraków 26 marca. Wczoraj wieczór odbyło się zgromadzenie robotników budowlanych nie mających pracy. Dziś około 200 ludzi zebrało się przed przed magistratem, z zamiarem proszenia prezydenta o pomoc. Około godziny 11 robotnicy rozeszli się. Wieczór zbiorą się znów na zgromadzenie w swoim lokalu.

Wice polski.

Dormund (Westfalja) 25 marca. Odbył się tutaj wiec polski, na którym zaprezentowano przeciw projektowi ograniczenia języka polskiego na publicznych zebraniach; powzięto rezolucję przeciw podwyższeniu cel i postanowiono wysłać do kardynała Ledóchowskiego memoriał w sprawie braku opieki duchownej dla Polaków w Westfalji. Oprócz tego obradowano nad sprawą postawienia kandydatów Polaków w wyborach do rady miejskiej w Dortmundzie.

Szykany pruskie.

Bydgoszcz 26 marca. Władze wojskowe pruskie odebrały tutejszym kupcom Polakom dostawy dla wojska. W pierwszej linii straty ponoszą polscy piekarni, którzy od lat kilkunastu dostarczali pieczywa dla kantonów wojskowych. Zerwanie stosunków nastąpiło tak nagle, że z powodu niewypowiedzenia umowy kasa wojskowa wypłaciła poszkodowanym całą należność aż do końca kwartału, zrzekając się odbioru od nich towaru.

Rozruchy studentów w Rosji.

Londyn 26 marca. *Times* otrzymał z Petersburga wiadomość, że na radzie ministerjalnej, odbytej pod przewodnictwem cara, uchwalono znieść ustawę, według której buntujący się studenci mają być wcielani do armji; postanowiono dalej statuty uniwersytetów poddać rewizji.

Petersburg 26 marca. Aresztowani z powodu rozruchów studentów: Maksym Gorkij, ekonomista Piotr Struve i prof. Tugan Baranowski, oraz panna Jadwiga Borkiewiczówna, Polka, która uczęszczała przed rokiem na wszechszkołę w Krakowie.

Powstanie w Brazylii.

Nowy Jork 26 marca. Według *New York Herald* koncentrują się wszystkie obawy co do ewentualnego powstania w Brazylii na marynarce, której oficerowie mają być niepełni. Sygnałem wybuchu rewolucji miało być zamordowanie prezydenta.

Rio Janeiro 26 marca. Biuro Reutersa donosi: Aresztowany admirał Mello będzie przewieziony na północ, by tam oczekiwać dalszych rozporządzeń. Aresztowano również niejakiemu Borlida, który także musi być deportowanym. Zresztą panuje spokój.

Katastrofa na morzu.

Kilonja 26 marca. Tutejszy parowiec „Brutus” naladowany węglem i żelazem zatonął w drodze ze Szkocji razem z całą załogą.

Kilonja 26 marca. Z powodu zderzenia łodzi torpedowej z barką parową okrętu „Charlotte” zatonała barka przyczem zginęli jeden młodek i jeden pałac.

Dżuma.

Kapsztad 26 marca. Onegdaj i wczoraj zachorowało znowu 12 osób na dżumę, w tem 4 Europejczyków.

Orkan.

Nowy Jork 26 marca. Wielki orkan tzw. Tornado wyrządził w okolicy Birminghamu ogromne szkody. 25 osób poniosło śmierć.

Petersburg 26 marca. Wedle doniesienia Agencji telegraficznej rosyjskiej wiadomości o zaprowadzeniu stanu oblężenia w Petersburgu są bezpodstawne.

Petersburg 26 marca. Dzienniki fińskie i petersburskie zamieszczyły protest, podpisany przez 22 obywateli, przeciw twierdzeniu *Mosk. Wiadomości*, jakoby istniał separatystyczny tajny rząd, dokładnie zorganizowany, na którego czele stoi L. Mechelin, jakoby owa rzekoma organizacja miała być zajęta się urządzaniem manifestacji w Helsińgorsku 18 lutego. Protest uważa to publiczne oskarżenie za bezsensowne, za nędzne i chytry postępowanie. Działalność Mechelina jest długa, ale czysta.

Wojna.

(Telegram „Dziennika polskiego”).

Londyn 26 marca. W izbie gmin oświadczył Chamberlain, że rokowania pokojowe z Afryką południową zostały ukończone. Rząd nie zamierza podjąć ich na nowo. Lord skarbu Balfour proponuje odroczenie obrad do 2 kwietnia.

Powstanie Bokserów w Chinach.

(Telegram „Dziennika polskiego”).

Tientsin 26 marca. Angielski misjonarz Stenhouse we Waugala został przy rozdzielaniu wsparcia pomiędzy cierpiącą niedostatek ludność — zamordowany.

Ostatnie wiadomości i rozmaitości.

Pogrzeb bp. Bernarda Goldmana. Tłumy publiczności zgromadziły się wczoraj około godziny 11 przed południem przed domem żałoby przy ulicy Kraszewskiego 1. 5. Większość stanowią żydzi. Ponadto są obecnie reprezentacja żeńskiego i męskiego „Domu sierot”, izraelskiej szkoły wyznaniowej, szkoły in. Czakiego, tow. „Jad Charusim”, „Harmonji”, „Gwiazdy”, Banku dla handlu i przemysłu, reprezentacji rady miejskiej i i.

Rada miejska, z prezydentem i obu wiceprezydentami, jawiła się niemal w komplecie. Przed domem żałoby przemówił pierwszy, imieniem rady miejskiej, prof. Stanisław Majerski, który stawiał za usługi nieboszczyka, jako członka rady miejskiej i posła na sejm krajowy.

Potem przemawiał jeszcze p. Janowski, który poświęcił kilka słów gorącego wspomnienia b. p. Goldmanowi, jako człowiekowi, który walczył w 1863 r. za niepodległość ojczyzny, a potem niezapomniane połozyl zasługi, jako skarbnik Tow. uczestników powstania z r. 1863.

O g. trzy kwadrans na 12 wyruszył pochód na cmentarz izraelski na Janowskim. Wyruszył po odpiewaniu hymnu żałobnego. „Harmonja” zagrała „Tysiąc walecznych” i pochód zaczął się posuwać zwolna i poważnie ulicami: Kraszewskiego, Mickiewicza, Zygmuntowska, Gródecka i Janowska.

Około godziny 1 pochód dotarł do cmentarza izraelskiego na Janowskim. Nad grobem przemówili adwokat dr. Gottlieb, jako reprezentant kahal. p. Filip Besen imieniem Tow. kupieckiego w m., wreszcie p. Bertold Menkes imieniem Cytelni akademickiej.

Tłumy publiczności dotrwały do końca, uczestnicząc w ostatnim holdzie zasług i cnot dla człowieka, który tak zasłużył się dla społeczeństwa polskiego.

Akt ceremonij pogrzebu przeciągnął się do godziny 2 popołudniu.

Zarząd lwowskiego Tow. właścicieli realności odbył w dniu 22 marca br. pod przewodnictwem prezesa p. Dobrowolskiego posiedzenie, na którym przystapiono do wykonania uchwał walnego zgromadzenia z dnia 13 marca br.

Prezes podał do wiadomości, że wskutek uchwały powziętej na walnem zgromadzeniu wniesione już zostało do rady miejskiej podanie o czasowe uwolnienie od opłaty podatku wodociągowego tych realności, które z winy przedsiębiorcy nie są jeszcze połączone z rurami wodociągowymi; oraz o przyspieszenie budowy kanałów miejskich w tych ulicach, gdzie ich dotąd nie ma, a są już ułożone rury wodociągowe.

Następnie w wykonaniu uchwały walnego zgromadzenia postanowiono poprzeć imieniem Towarzystwa w radzie miejskiej petycję właścicieli realności przedmieścia janowskiego, wniesioną w sprawie podniesienia tego przedmieścia.

Po przyjęciu do Towarzystwa kilkunastu nowych członków ułożono dalszy program czynności co do zakładania po większych miastach prowincjonalnych pokrewnych Towarzystw.

Wreszcie wobec artykułów zamieszczonych w *Czasie* w sprawie załóg podatkowych we Lwowie, a zawierających napasli na radę miejską i obywateli lwowskich uchwalono w obronie obywateli wowskich wdrożyć stosowną akcję.

Śnieżycza w Warszawie. Donoszą z Warszawy, Wilna, Pakowa, Brześcia, Mińska, Kijowa, że śniegi dochodzące do pół lokcia wysokości utrudniały komunikację kolejową. Pociągi osobowe opóźniają się po godzinie i więcej. Również na kolei warszawsko-wiedeńskiej pociągi kursowały onegdaj opóźnione. Onegdaj w nocy na drodze bydgoskiej pod Kutnem ugrzązł w śniegu pociąg osobowy nr. 54.

Okopanie go zajęło kilka godzin czasu, skutkiem czego wszystkie pociągi osobowe i towarowe uległy znacznemu opóźnieniu. Na kolejach wąskotorowych grójeckiej, markowskiej, wilanowskiej pociągi stały w śniegu po kilka godzin. W mieście ruch tramwajowy prawie uległ przerwie, gdyż bardzo wolno posuwanie się wagonów zaprzęgniętych w dwa lub trzy konie nie można nazwać jazdą. Onegdaj rano dowóz na targi artykułów spożywczych był znacznie mniejszy, gdyż wielu włościan i ogrodników z powodu wielkich śniegów na drogach nie przybyło z wozami.

Popiołów w teatrze. W niedzielę zeszłą w teatrze w Kielcach dawano „Quo vadis”. Teatr był zapelniony. Naraz w 5 obrazie, podczas sceny Nerona z Tygellinem i Petroniuszem, publiczność popuła swad w teatrze, pochodząc, jak się zdawało, z palących się gałganów. Lekkie obłoki dymu, idącego ze sceny do krzesel, przeraziły bliżej siedzących widzów, którzy z trwogą zaczęli teatr opuszczać. To dało hasło do ogólnego popochu: wszyscy jednocześnie w najwyższym przerażeniu powstali z miejsc swoich, zacinając się pchać do środkowego przejścia w kreszlach. To samo działo się w lożach i na galerjach. W teatrze kieckim wyjścia są tak nieliczne i tak fatalnie wąskie, że byłoby doszło do katastrofy, gdyby w tym miejscu pochwała p. Wacławowi Kiedrzyńskiemu, który będąc wówczas na scenie (grał Tygellina), ujrzawszy, że wszyscy z miejsc powstali, krzyknął, aby się nie tworono, gdyż ognia nie ma. Za jego dopiero przykładem poszła reszta współgrających, wreszcie dyr. Majdrowicz wpadł na scenę, zapewniając, że nie ma niebezpieczeństwa. Zaczęły tu jeszcze nalezy, że nikt z aktorów nie wiedział, czy niema istotnego niebezpieczeństwa, gdyż było widać dym, natomiast nie wiadomo było, skąd pochodził dym.

Dowiedziano się w ko, że rzuceno nieogłędnie płonący papier na welnianą portjerę zapalił ją, wzniciąc sporo swędo i dymu.

Wstrząsny sposób pozabawił się życia malarz Knekeit w Neubremen. Oto wyszedł na pole za miasto, polał swe ubranie benzyną i terpentyną i podpalił je, a następnie jeszcze trzy razy strzelił do siebie z rewolweru.

Straszna zbrodnia. Z Madrytu telegrafują nam: W Archidona pod Malaga, zamordował w straszny sposób niejaki José Lara swą siostrę, rozbiwszy jej głowę młotkiem. Przy zbrodni tej pomagał mu syn zamordowanej. Ludność, dowiedziawszy się o zbrodni, chciała obu morderców rozszarpać, a zandamerem tylko z trudem udało się zaprowadzić ich do więzienia.

Wielka kradzież. Z Madrytu telegrafują

nam: W Zamorze złodzieje, wykopawszy podziemny chodnik, włamali się do jednego ze sklepów i skradli towary, wartości przeszło pół miliona pesetów.

Straszne odkrycie. W domu pod l. 71 przy Koppenstrasse w Berlinie, mieszkała 73-letnia szwaczka, Maria Bolte, utrzymywana przez krewnych. Kiedy od tygodnia nie widziano Boltrównę, aby wychodziła z mieszkania, a i czynszu, który płaciła regularnie, na 1-go nie odniosła, kazał gospodarz drzwi otworzyć i zobaczył Marję, leżącą w u braniu na podłodze. Jak się pokazało, trup Boltrówny leżał tak od tygodnia.

Morderca-pijanica. W Loebtau, koło Drezn, zamordował onegdaj w przystępie szalu pijackiego, robotnik Kunde troje własnych dzieci w wieku 13, 9 i 3 lat, żonę zaś skaleczył młotkiem szpicastym tak niebezpiecznie, że walczy między życiem a śmiercią. Czwarde dziecko, dziewczynka 10-letnia w ten sposób tylko uszła śmierci. Ze u dała umarła. Trupy pobitych ofiar były straszliwie pokalone, a głowy ich prawie nie do poznania porobione. Robotnika-zwierzę, od dwu lat zapijającego się do nieprzytomności, uwięziono.

Skonsolidowany narodowiec. *Haleczanin* donosi, że był poseł dr. Okuniewski, znany jako wybitny „narodowiec” zakłada w Horodence czytelnię im. Kaczkowskiego (!). Nie jest to przypadkiem zmiana w przekonaniach p. Okuniewskiego, bo już przedtem uczestniczył jako przewodniczący na otwarciu czytelnii im. Kaczkowskiego w Olejowej.

Wiadomości giełdowe.

Wiedeń 26 marca. Zamknięcie giełdy goł. z 3 m. Akcje anstr. Zakł. kredy. 722,75. Akcje węg. Zakł. kred. 720—; Akcje Anglobanku 935—; Akcje Unibanku 574,50. Akcje Landbanku 434—; Akcje Bankverona 565,50. Akcje Bodencredit 931—; Akcje gal. Banku hipotecznego —; Akcje kolei państw. 693,50. Akcje kolei połudn. 100,50. Akcje tramw. lit. a) 293— lit. b) 289—; Akcje kol. Elbethal 497—; Akcje kol. Połudnocy 62,65. Akcje kol. Czernowieckiej 552—; Akcje Alpiny 491—; Akcje Rima Murani 534—; Akcje praskiego, Tow. zel. 1805— tow. —; Akcje fabryki broni 321—; Akcje tureckie tytoniowe 294—; Oblig. węg. indemna. 91,75. Renta majowa 98,85. Austr. renta koron. 97,49. Węgierska renta koronowa 92,90. 56 l. listy Tow. kred. zima. 91,45. 4 proc. listy Banku hipot. 98,25. 5 proc. listy Banku hipot. 109,50. 4 proc. gal. oblig. procia 95,40. 4 proc. gal. pol. kraj. z roku 1893 93—; 4 proc. gal. zima. m. Lwowa 87,50. Lwów tureckie 109—. Marki 117,60. Ruble 253,50.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 26 marca 1901 r.

HOTEL GEORGE. Hr. L. Debiński z Krakowa. Hr. St. Tarnowski z Rosji. Hr

Doniesienia rozmaite
po 1/2 centa od wyrazu.

Dwa wielkie pokoje z kuchnią
są do wynajęcia ul. Akademicka 1. 10.

Apteka 1. Nowolekko w Pożniżynie
poszukuje praktykanta z 2-go
lub 3-go roku. 188

Bona Fransuska (superiora) jest zaraz
do umieszczenia przez biuro P. Za-
gorskiej, Lwów ul. Chorażczyzna 7. 268

Bilety wizytowe, i listy ślubne, wy-
konywa po niskich cenach, zakład arty-
styczno-litograficzny Antoni Przytycki we
Lwowie, ul. Lindego 4. 1

Do wynajęcia w domu przy ulicy
Hoffmana Opata 1. 25
są od 1 maja br. do wynajęcia 4 pokoje
z kuchnią na I p. oraz 2 pokoje z ku-
chią w parterze.

Jara pieszol „Ideal” 100 kg. za 10 zł.
oraz: żyto czeskie letnie górskie bar-
dzo pienne 100 kg. za 8 zł. 50 ct., loco
stacja Lwów, poleca zarząd dóbr w
Krywczykach, p. Lwów. 272

Kancelista notariusz z doświadczenia
dawnym, obywatel, dla sprawami
tabularnymi i spadkowymi, znajduje umie-
sczenie w kancelarii notariusza w He-
liczu. Zgłoszenia tylko pisemne. 266

Koniak francuski kuracyjny i butelka
3 zł. 50 ct., półbutelki 1 zł. 80 ct.
ciężkie butelki 1 zł. polecają FRAYDRIK
SCHUBERT i Sp. Lwów Rynek 45. 271

Krzyż grebowy, imitacja brzozy, z tabli-
cami, w rozmaitych wysokościach i
grubościach. Gościński, Lwów, ul. Gro-
decka 36. 259

Mieszkanie ładne, 5 pokoi, przynależ-
ności do M. poszukuje. Urządzenie
biurowe, kasa kontrolna Szaz 240 koron,
bielki Dürkoppa używane tanio do na-
bięcia. Zgłoszenia Szulc, Akademicka 28

Nauczycielka rutynowana, osoba
starsza, posiadająca
gruntownie „język niemiecki, francuski i
muzyki” perfekcyjnie, życzy sobie przyjąć
posadę na wstępną naukę dla młodszych
wyróżnieniem. — Bliska wiadomość
pod L. H. nauczycielka, w domu pani
Scher, ulica Kazimierzowska 1. 32.

Na święta! Masa migdałowa fat 80 ct.,
Masa orzechowa fat 60 ct., Pomadki
do 100 gramów fat 60 ct., Cukry
deserowe w kartonie fat 1 zł., Czekoladki
fat 1.20, Karmelki fat 60 ct., Baranki
od 10 ct. do 2 zł. Wszelkie zamówienia
na Torci, Baby, Przekładane, Serniki,
Makowiki, Kolacze i t. p. wykonuje
starannie Cukiernia Czesława Schneidera,
Lwów, Batorego 32. 273

Oficjalistów pr. watahy jakoteż wszel-
ką i żelazną poleca i poszukuje Tarno-
wski, koncesjonowana agencja Lwów,
Sykustka 8. 281

400 koron dam temu, kto nie postara
się o stałą posadę lub aspirację
na stałą posadę woźnego. Zgłoszenia li-
stowe: A B C, Belzec poste restante.

335 Recept pieczenia ciast drożdzo-
wych tortów, ciastek, ro-
biennia lodów, likierów i t. d. przez au-
torke praktycznej kuchni RÓŻE MAK-
REWICZOWĄ do nabycia w księgarniach
lub u autorki Lwów, ul. Cicha 1. Cena
2 korony z wysyłką 2 zł. 40 h. 251

1, 2 pokoje, przedpokój, ogród do spa-
ceru Sw. Wojciecha 9a 270

5 dużych pokoi z przynależn. senniami,
Lyczakowska 21. 269

Świeże nasiona jarzyn,
kwiatów, buraków pastewnych, koniczyny
i traw. — Wiedeń grebowe i pogrzebo-
we, świeże, żelazne i metalowe. Bukiety
i wieńce z kwiatów świeżych.
Przepyszne pierogi spłoszkie
pół kilo 80 ct. — Stary miod Zagroby
wymyślony, prawdziwy szlachecki, duża
zaspakowanka zł. 1.20. Poleca zawsze na
składzie handel nasion i kwiatów
Zygmunta Mekarskiego
we Lwowie, plac Halicki 1. 1. — Cennik
nasion na żądanie franko.

HANDEL
St. Markiewicz
we Lwowie, w Ryńku 1. 42
poleca
wszelkie w zakres handlu korzen-
nego wchodzące towary
w najprzedsiebiorczej jakości i naj-
taniej. 50

REKAWICZKI
dane i mekie prawdziwe
VICTORIA podwójnie szelkowane
od 1.50. Rekawiczki wizytowe i
teatrne prawdziwe szelkowane
od 1.80. Rekawiczki grube Nappa, An-
tylepy, jelenie, sarnie od 1.50.
Jedyny skład dla całej Galicji
prawdziwych VICTORIA rekawiczek
Górski i Szydłowski
Lwów, — plac Marjański 1. 8

1/2 kl. pierza gęsiego
tylko 60 ct.
Rozsyłam zupełnie nowe, szare pierze
ręka darte, pół kilo tylko 60 ct., to samo
w lepszym gatunku tylko 70 ct. w pocz-
towych pakietach próbnych 5 kg. za po-
braniem pocztowym.
J. KRASA
handel pierzem w Smolnowie koło Pragi
(Czechy). — Wymiana dozwolona.
Upraszam o dokładny adres. 322

Znacznie potaniała KAWA
tylko w **Leonarda Soleciego, Lwów**
ul. Batorego 1. 2.
tyl. 55 ct. kosztuje pół kilo, nie-
ko — zdrowej dobroci
kawy roznajęcej się najlepszym gatun-
kiem w smaku i aromacie. Wysyłki 4/2,
tęla uskutecznią odwrotnie i franco. 151

Wyroby apt. J. Kwizdy
w Korneuburgu:

Płyn restrykcyjny dla koni,
Płyn goścowy,
Proszek Korneuburski,
Kit do kopyt,
Masło i mydło kresolinowe,
Tłuszcz na kopyta,
Oliwa na wyrzuty skórne u zwie-
rząt, 276 14
Trucizna na szczury i myszy
trzyma na składzie i poleca

Alojzy Hübner
Lwów, Rynek 38.

NAJLEPIEJ!
CHIRTYNGI,
w szklanych butelkach
JANA RIEDLA
Poleca na żądanie franko.

Jeszcze taniej niż „za bezcen”.

Obrazy (oryginały): Grotty, Kosska,
Gottlieb, Grotty, Grotty, Grotty, Ra-
czyńskiego, Tetmajera, Trusza, Dżan-
skiego i innych, wycierane premie To-
warzystwa sztuk pięknych, zegar gdań-
ski z 17 wieku, stara porcelana, ryciny,
wiele cennych dzieł, autografów, do-
kumentów do rodzin szlacheckich map itp.
r. czy do nabycia w Księgarni antykwar-
skiej oraz ha dla dzieł sztuki i sta-
rożytności **Józefa Tomasika**, 294
Lwów, Jagiellońska 8.

Zwraca się uwagę P. T. Amatorów, że
wzmiankowany handel koncesjonowany
jest przez Wysokie władze, kierownictwo
tegoż spoczywa w ręku smilennego fa-
chowca, stąd też nie sprzedaje się tu
rzeczy podrzędnej i wartości lub wprost
fałszywych za oryginalne, jak to niekto-
re szeroko reklamowane hanie prakty-
kują, nikt więc na żaden wyzysk i nie-
przyjemności narażony tu być nie może.

Masło deserowe

najlepsze, rozsyła codziennie świeże
w pakietach 500 kilogramów netto 9 fun-
tów za zł. 4.50 franko za pobraniem
z gwarancją najlepszej obsługi. 292
Maria Laubowa w Brzesku

Miód panieński
bez korzeni, prawdziwie kuracyjny,
kilkakrotnie złotymi medalami nagro-
dzone. Szampanka wiejska po 1 zł. 10 ct.
Paczka pocztowa zawierająca 2 flaszki
z opakowaniem 2 zł. 40 ct.

Administracja „Bartnika” Lwów
213 ul. Lyczakowska 93

Jedyny!!
Magazyn obuwia
własnego wyrobu
Jana Rybińskiego
we Lwowie, ul. Pańska 13
poleca obuwie wiosenne i letnie
z najlepszych skór warszawskich
i innych, wykonane podług naj-
nowszych fasonów.
Ceny umiarkowane.
Na prowincję wysła się od-
wrotną pocztą. 297
Na miarę wystarczy zużyty
kucik.

Wina
węgierskie, austriackie,
rośkie, francuskie, his-
pańskie w najlepszej jakości
poleca handel herbata
EDMUNDA RIEDLA
we Lwowie
plac Marjański liczb 10.

PASTYLEK GERAUDELA
Nieomylnych w leczeniu Nieżytu, Kaszlu nerwowego, Zapalenia
opłucnego, Chrypki, Zakatarzenia, Kłopoty płucowej, Astmy, etc.
Niezbędnych dla osób które zbyt często głos nrużają.
Bardzo użyteczne dla Palących.
Pudełko zawiera 72 Pastylek i sposób zażycia takowych: we
Lwowie, w aptekach pp.: Mikolascha, Wewiorskiego; — w Krakowie w aptekach
pp.: Wisniewskiego, Redyka i Tranczyńskiego;

PIERWSZE GALICYJSKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE DLA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
przedtem Spółka komandytowa Juliana Wanga 214
we Lwowie, ulica Kościuszki liczb 5,
poleca na sezon wiosenny

Nawozy sztuczne
z gwarancją zawartości składników i po najniższych cenach.
Specjalny superfosfat pod kartofle używany z nadzwyczajnym skutkiem.
Zwracamy uwagę, że sprzedawane przez nas nawozy są wyłącznie naszego własnego wyrobu, wobec
czego możemy gwarantować tak za pochodzenie, jakoteż i zawartość składników.
CENNIKI ZE SPOSOBEM UŻYCIA WYŚŁA SIĘ ODWROTNIE.

Ubogi Łazarz!
Z twardego łoża bledsi zwracam się
do serc miłujących Boga i bliźniego, aby
nieścięśliwemu ojcu rodziny, raczyli
laskawie przyjąć z pomocą. Po 14-letniej
pracy zawodowej od 7 lat obłożnie chorej
odleżałem aż do kości boki i pozostałem
bez dachu w okropnej nędzy. Raczcie
liście mi Dobroćcie uwzględnić prośbę
moją, a Ten, który powiedział „I kubek
wody nie będzie bez nagrody” z pewno-
ścią ten chłreściński uczynek miłosier-
dzia poloży na wagę złota. Powyższą
prośbę potwierdza miejscowy proboszcz
ks. M. Goryl i urząd gminny w Ustroh-
nej. Łaskawe datki upraszam nadsyłać
pod adresem: Łazarz Kręgel, Ustroba
p. Krosno. 285

Szkółki leśne-ogrodowe
Tadeusza hr. Lubieńskiego
w Zassowie pod Czarną
polecają do kultur wiosennych:
nasiona i sadzonki leśne
drzewa i krzewy
ozdobne i użytkowe rośliny
pnące trwałe,
po cenach najniższych.
Katalogi na żądanie oplatnie.

Rattentod
Feliksa Immisch, Delitzsch
jest najlepszym środkiem
do wyniszczenia pewnie, szybko szczurów
i myszy. Nieszkodliwy dla ludzi i zwi-
erząt. Do nabycia w pakietach po 30 i
60 ct. w aptekach we Lwowie: c. k.
cyrkularnej A. Sklepek, pod „We-
gieńską Koroną” plac Bernardyński i przy
ul. Akademickiej 28.

W Kolonij w aptece Stenzla i Schwarza
w aptece pod „Orlem” w Drohobyczu
w aptece w Żółtowie. 175

Pierwsza krajowa fabryka
Dachówek Cementowych
we Lwowie
Towarzystwo zarejestrowane z ograniczoną poręką
poleca swoją patentowaną cementową
dachówkę, której dobroć, trwałość,
szeloność i piękna forma, stawia ją
wysoko ponad wszystkie dotychczasowe
znane pokrycia.
Cenniki, kosztorysy i wzory wysła na
żądanie, oraz przyjmuję zamówienia
ADOLF KAMPEL
Fabryka betonowych wyrobów, skład
portland cementu
i wszelkich artykułów budowlanych. 35
Lwów, ulica Grudecka liczb 3, telefon numer 460.

Sensacyjna nowość!
Palniki naftowe żarowe
dają wspaniałe światło aurowskie, bezpieczne i łatwe w nżyciu do każdej
lampy naftowej, wielka oszczędność na naftcie.
Wyjaśnięn udziela i zamówienia przyjmuje i rozsyła główny skład
palników i lamp naftowych żarowych w biurze naftowym 316
DR. STANISŁAW OLSZEWSKIEGO
we Lwowie, ul. 3-go Maja 1. 10.
Poszukuje się zastępców na prowincji.

Alojzy Hübner
Lwów, Rynek 38,
GŁÓWNY SKŁAD FARB
i artykułów domowo-gospodarczych
poleca najtaniej: 276 15

Mieszankę dla psów,
Ossa sapie dla kanarków,
Suchary mięsne jako najzdrowszy
pokarm dla psów,
Nożyce do strzyżenia owiec, koni
i bydła,
Hegary bydlęce,
Masło do szczepienia drzew,
Łyczko indyjskie do wiązania
drzew,

PASTYLEK GERAUDELA
Nieomylnych w leczeniu Nieżytu, Kaszlu nerwowego, Zapalenia
opłucnego, Chrypki, Zakatarzenia, Kłopoty płucowej, Astmy, etc.
Niezbędnych dla osób które zbyt często głos nrużają.
Bardzo użyteczne dla Palących.
Pudełko zawiera 72 Pastylek i sposób zażycia takowych: we
Lwowie, w aptekach pp.: Mikolascha, Wewiorskiego; — w Krakowie w aptekach
pp.: Wisniewskiego, Redyka i Tranczyńskiego;

Pociągi kolejowe podług zegara środkowo-europejskiego od 1 maja 1900.

Kufry trze nowe, Walizki re-
gularne, Torby z urzą-
dzeniem i bez, rulony, necessary, po-
leca po cenach fabrycznych
Górski i Szydłowski
308 Lwów, plac Marjański 1. 8.

Ogrody dobr Nawojowskich
pousta w miejscu 324
**mają do sprzedania kilka-
naście tysięcy**
róż wysokopiennych
po bardzo przystępnych cenach.

BROWAR PAROWY
w Trzcinicy
(pocztą, telegraf i stacją kolej państw.)
poleca **P. T. Publiczności**
„Piwo Bawarskie”
napelniane do flaszek i pasteryzowane
w browarze.
„Piwo Bawarskie” jest 14-sto-
pniowe, w gatunku, jak silnie importo-
wane piwo z Monachium i Kulmbach.

„Piwo Bawarskie”
wyrabiane wyłącznie ze srodu wysoko
suszonego bez domieszki srodu prażonego,
wskutek czego jest wielce łagodniejszego
smaku, jak piwo z browarów bawarskich
i niemieckich, przypominających smak
karmelu. 48

„Piwo Bawarskie”
zaleca się bezkrywym osobom, szcze-
gólnie Panom i rekonwalescentom.
Na „Piwo Bawarskie” uskutecz-
nia zamówienia wyłącznie Browar
w Trzcinicy, a nie jak wiele innych
browarów zagranicznych przez pośredni-
ków i propinatorów do flaszek napelniane,
Równocześnie poleca browar dobrej jakości
piwo marcowe i eksportowe.
Cenniki rozsyła Browar darmo i oplatnie

Ważne dla Pań!
Tęże za 10 zł. wysyłają się można
kroju francuskiego pod gwarancją
w szkole kroju **EUGENIA WĘGERSKIEGO**
Lwów, ul. Chorażczyzna 1. 5. II. piętro,
drzwi 13. Osoby kurs dla więcej ozna-
mie równocześnie w nasza wiala bora-
eich w załączonych warunkach.
Po umiarkowanej cenie na każdą
miarę sprzedaje się formy na sznkie,
kalki, palniki, szaltrali lud. Przyjmie
się do krojenia także rękawic na zępa-
nie do krojenia i wyprawiania. Wyporzą-
dowanie pod gwarancją najdokładniejszą.
Zamówienia na prowincję udzielnie
się odwrotną pocztą.

Ważne dla Pań!
Tęże za 10 zł. wysyłają się można
kroju francuskiego pod gwarancją
w szkole kroju **EUGENIA WĘGERSKIEGO**
Lwów, ul. Chorażczyzna 1. 5. II. piętro,
drzwi 13. Osoby kurs dla więcej ozna-
mie równocześnie w nasza wiala bora-
eich w załączonych warunkach.
Po umiarkowanej cenie na każdą
miarę sprzedaje się formy na sznkie,
kalki, palniki, szaltrali lud. Przyjmie
się do krojenia także rękawic na zępa-
nie do krojenia i wyprawiania. Wyporzą-
dowanie pod gwarancją najdokładniejszą.
Zamówienia na prowincję udzielnie
się odwrotną pocztą.

Ważne dla Pań!
Tęże za 10 zł. wysyłają się można
kroju francuskiego pod gwarancją
w szkole kroju **EUGENIA WĘGERSKIEGO**
Lwów, ul. Chorażczyzna 1. 5. II. piętro,
drzwi 13. Osoby kurs dla więcej ozna-
mie równocześnie w nasza wiala bora-
eich w załączonych warunkach.
Po umiarkowanej cenie na każdą
miarę sprzedaje się formy na sznkie,
kalki, palniki, szaltrali lud. Przyjmie
się do krojenia także rękawic na zępa-
nie do krojenia i wyprawiania. Wyporzą-
dowanie pod gwarancją najdokładniejszą.
Zamówienia na prowincję udzielnie
się odwrotną pocztą.

Ważne dla Pań!
Tęże za 10 zł. wysyłają się można
kroju francuskiego pod gwarancją
w szkole kroju **EUGENIA WĘGERSKIEGO**
Lwów, ul. Chorażczyzna 1. 5. II. piętro,
drzwi 13. Osoby kurs dla więcej ozna-
mie równocześnie w nasza wiala bora-
eich w załączonych warunkach.
Po umiarkowanej cenie na każdą
miarę sprzedaje się formy na sznkie,
kalki, palniki, szaltrali lud. Przyjmie
się do krojenia także rękawic na zępa-
nie do krojenia i wyprawiania. Wyporzą-
dowanie pod gwarancją najdokładniejszą.
Zamówienia na prowincję udzielnie
się odwrotną pocztą.

Ważne dla Pań!
Tęże za 10 zł. wysyłają się można
kroju francuskiego pod gwarancją
w szkole kroju **EUGENIA WĘGERSKIEGO**
Lwów, ul. Chorażczyzna 1. 5. II. piętro,
drzwi 13. Osoby kurs dla więcej ozna-
mie równocześnie w nasza wiala bora-
eich w załączonych warunkach.
Po umiarkowanej cenie na każdą
miarę sprzedaje się formy na sznkie,
kalki, palniki, szaltrali lud. Przyjmie
się do krojenia także rękawic na zępa-
nie do krojenia i wyprawiania. Wyporzą-
dowanie pod gwarancją najdokładniejszą.
Zamówienia na prowincję udzielnie
się odwrotną pocztą.

Ważne dla Pań!
Tęże za 10 zł. wysyłają się można
kroju francuskiego pod gwarancją
w szkole kroju **EUGENIA WĘGERSKIEGO**
Lwów, ul. Chorażczyzna 1. 5. II. piętro,
drzwi 13. Osoby kurs dla więcej ozna-
mie równocześnie w nasza wiala bora-
eich w załączonych warunkach.
Po umiarkowanej cenie na każdą
miarę sprzedaje się formy na sznkie,
kalki, palniki, szaltrali lud. Przyjmie
się do krojenia także rękawic na zępa-
nie do krojenia i wyprawiania. Wyporzą-
dowanie pod gwarancją najdokładniejszą.
Zamówienia na prowincję udzielnie
się odwrotną pocztą.

Chodniki kokosowe
w różnych szerokościach i de-
seniach. 276 13
Chodniki Linoleum
Chodniki ceratowe i gumowe
Przedściółki
Linoleum i ceratowe w różnych
wielkościach i wielkim wyborze.

Rogózki kokosowe
strzyżone i plecione.

Rogózki
żelazne słomiane.

SZCZOTKI do wycierania nóg.

Ceraty na stoły
zwykle i obrusowe w desenie.

CERATY MATOWE
na meble w różnych szeroko-
ściach — poleca

Alojzy Hübner
Lwów, Rynek 38.

Poznańskie biuro nau-
czyielskie poleca: Nau-
czycielkę z Ho-
teli Lambert, wysoko muzykalną, biegłą
w języku francuskim była 2 lata w Pa-
ryżu, Bony Polki muzykalne, Bony Niemki
muzykalne, Bony frelbówki, Osoby do
towarzystwa i zarządu muzykalne, mó-
wiące biegle po francusku. **N. Ginter**,
wyższa nauczycielka. Poznań, ulica Długa
Nr. 14. I. piętro. 87

Drożdże Reindorfskie, z fabryki M. Springera
w Wiedniu, niezawodne w rozczynle
MAKĘ suchą węgierską
na świąteczne pieczywo
poleca 317

WŁADYSŁAW BAŻANT
handel towarów korzennych, WIN, herbaty
również wszelkie towary południowe wyherewe świeże,
po najniższych cenach.
!! Handel mój tylko przy ulicy Halickiej !!

J. Pserhofer pigulki przeczyszczające
przez szereg lat znane i wielce rozszerzone, bo mało znajdzie się rodziny, w którychby tego miłego i ta-
podnego środka domowego brakowało, który przez wielu lekarzy Publiczności w razie złego trawienia
i niestrawności polecane bywa. Pigulek tych także pod nazwą „Pigulki Pserhofer”, albo „Pigulki krew
szyszczące Pserhofer” znanych, kosztuje pudełko 15 pigulek zawierające 21 ct., jeden rulon, zawierający 6 pu-
dek 1 zł. 05 ct., przesłana należyżość napród za jeden rulon 1 zł. 25 ct., 2 rulony 2 zł. 30 ct., 3 rulony 3 zł.
25 ct., 9 rulonów 9 zł. 20 ct. Sposób użycia dołączony.

Jedyny wyrób i skład główny rozsyłkowy

J. Pserhofer apteka
w Wiedniu I., Singerstrasse 15.

Uprasza się wyraźnie żądać Pigulek przeczyszczających J. Pserhofer i na to
zwracać uwagę, że każde pudełko, jak i sposób użycia zaopatrzone jest imieniem J. Pserhofer
i czerwonym piśmem oznaczony. 6004

Pociągi kolejowe podług zegara środkowo-europejskiego od 1 maja 1900.

J. Ihnatowicza
Woda Iwowska
262
odznacza się przyjemnym
i długotrwałym zapachem.
Cena 3 k., 1-60 i 80 h.

Fabryka i skład powozów
M. MICHALSKI
we Lwowie, ulica św. Michała liczb 6
wykonuje i ma na składzie wszelkiego rodzaju
powozy, wózki, tarantasy i sanie.
Wyroby czysto krajowe sprzedaje pod gwarancją.
Przyjmuje wszelkie reperacje i odnowienia powozów po
umiarkowanych cenach i wykonuje w jak najkrótszym czasie.
Fabryka ta odznaczona została na wystawie krajowej we
Lwowie r. 1894 najwyższą nagrodą tj. dyplomem honorowym.

Drożdże Reindorfskie, z fabryki M. Springera
w Wiedniu, niezawodne w rozczynle
MAKĘ suchą węgierską
na świąteczne pieczywo
poleca 317

WŁADYSŁAW BAŻANT
handel towarów korzennych, WIN, herbaty
również wszelkie towary południowe wyherewe świeże,
po najniższych cenach.
!! Handel mój tylko przy ulicy Halickiej !!

J. Pserhofer pigulki przeczyszczające
przez szereg lat znane i wielce rozszerzone, bo mało znajdzie się rodziny, w którychby tego miłego i ta-
podnego środka domowego brakowało, który przez wielu lekarzy Publiczności w razie złego trawienia
i niestrawności polecane bywa. Pigulek tych także pod nazwą „Pigulki Pserhofer”, albo „Pigulki krew
szyszczące Pserhofer” znanych, kosztuje pudełko 15 pigulek zawierające 21 ct., jeden rulon, zawierający 6 pu-
dek 1 zł. 05 ct., przesłana należyżość napród za jeden rulon 1 zł. 25 ct., 2 rulony 2 zł. 30 ct., 3 rulony 3 zł.
25 ct., 9 rulonów 9 zł. 20 ct. Sposób użycia dołączony.

Jedyny wyrób i skład główny rozsyłkowy

J. Pserhofer apteka
w Wiedniu I., Singerstrasse 15.

Uprasza się wyraźnie żądać Pigulek przeczyszczających J. Pserhofer i na to
zwracać uwagę, że każde pudełko, jak i sposób użycia zaopatrzone jest imieniem J. Pserhofer
i czerwonym piśmem oznaczony. 6004

Pociągi kolejowe podług zegara środkowo-europejskiego od 1 maja 1900.